

наведи телефон

Луимә СЭрипос

25.04.2024
№ 8 (1314)

www.khanty-yasang.ru

Основана 11 февраля 1989 года

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru

Ты номерт ловиньтэн:

Сакконыт хаснэ
кол ват талэ
төвлыс

▶ 2

Ханты пёс потрыт,
мөйтыт яныг
нэпакыгн атвёсыт

▶ 4

Няврамыт яңк
тармыл тахсуңк
ханищтыянэ

▶ 6

Щань ләтнұвтыл
пұмщалахтэгыт

▶ 9

Мөртым ұит ёт ёт-
яласан ұрапаныл

▶ 11

Тұя тотнэ
товлыңұй
янытлавес

▶ 16

Ты хурит ягыгыг Олег Куриков ос Денис Надыршин пёслым өлэг.
Тэн Ханты-Мансийск ұсн яныг касылн ёхталасыг. Хумус тэн кассыг ос ляпа
рұтаныл урыл потыр 7 лөпсыт ловиньтэлбін.

Сәкконьт хаснэ кол вәт тәлэ тәвлыс

Яныгпөль этпос 11 хөталэт округ Думан пәриим хөтпат сапрәни вәрыгласыт. Өвлэт тән «О награждении Почётной грамотой Думы ХМАО-Югры» нампа нэпак пирмайтасыт. Сәв тәл округувт кәркамьг рүпитан 85 хөтпат янытлан нэпакыл майвәсыт.

Яныг колтәглыт урыл

Сәв нйврамың щәмьят нәтмилыл вәрнэ сәккон урыл мәхум сапрәнит потыртасыт. Яныг колтәглыт җмащакв вос нәтавет, Россия Президент Владимир Путин тәл котилэ этпост Указ-нэпак хансыс. Тыимәгсыл мән өлнэ мәвт яныг щәмьятн нәтмил вәрнэ сәкконьн ань мөт ләтңыт хасвәсыт.

Ты пора мус тыт өлнэ сәв нйврамың щәмьят нәйпос, вит, рөг мәгсыл ойтхатуңкве нәтвәсыт ос ойтум олнаныл 50% сәвит кәсың этпос ювле тәстувәсыт.

Россия Президент тәратым Указ-нэпаке щирыл, 30% сәвит олныл ювле миңкве эри. Ань ты пәсныл мән округувт өлнэ яныг колтәглыт 45% сәвит ойтым олнаныл ювле ойтүңкве патавет.

Ос ты сәкконьн сәв мөт ләтңыт хасвәсыт. Яныг щәмьят яныгман нйврамыт лильпи ханищтахтын тәл өвылтахтан элы-пәлт олныл тәставет. Ты олныт ань нөх-нәтвәсыт: өвыл классын миннэ агирищит ос пыгрищит 11 сөтыра 180 солкөвил ос мөт нйврамыт 7 сөтыра 500 солкөвил ойтавет.

Акв нйврам янмалтан щәмьят урыл

Ты пора мус нәтхумыт самын патум өвыл нйвраманьл акв щәс 15 сөтыра солкөвил майлувәсыт. Ань ты нәтмил

хот-вуйвес, яңк нәтнэ этпосныл өвыл хөталныл ты олныт ойтүңкве воссыг ат патавет. Мирн нәтмил вәрнэ депараментыт тәнт кұщайг өлум нә Тереза Пономарева ләвыс, ань мәнлат нәт нйврамыңыг өмтүңкве щар ат молямлэгыт, ты нәтмил сака мощца щәмьят выгыт. Ань 177 млн 570 сөтыра солкөви ювле тах хульты, ты олныт мөт нәтмил нупыл холтавет.

Төва депутат-хөтпат ты ләтың пирмайтәңкве щар ат кәсашасыт. Ты вәрмаль урыл тән сака хоса потыртасыт. Тувыл сәккон тох та пирмайтасаныл.

Сосса мәхум халт сәв нйврамың колтәглыт сәвмәгыт ман әти, Тереза Пономарева тот өс китыглавес. Кұщай нә ләвыс, ты мәхумн җмащакв ханищтахтуңкве эри, тәнт тән олның рүпата хөнтәгыт ос сәв нйврам янмалтаңкве тах вәрмәгыт.

Савалап нйврамыт урыл

Савалап нйврамыт ань кәсың этпос пособие-олныл ойтавет. Ань пирмайтым нэпакт таи хасвес: 6 тәл мус тән **19 сөтыра 680 солкөвил** кәсың этпос мивет, 6-14 тәл яныт нйврамыт – **25 сөтыра 700 солкөвил**, ос 16-18 тәл яныт ағит, пыгыт – **30 сөтыра 800 солкөвил**. Ты олныт кәсың тәл нөх-нәтавет.

Сәкконьт пирмайтәгыт

Ишхйпын мәт-вим хуриг

Н.В. Комарова Е.Д. Айпин янытластэ

Депутат-хөтпат рүпатаныл мәгсыл эсгүвәсыт

Сапрәни оигпам элы-пәлт депутат-хөтпат Дума 30 тәлэ тәвлум кастыл пуссын янытлавәсыт. Өвыл сапрәни 1994 тәлт яныгпөль этпос 6 хөталэт өлыс. Тәнт Думан пәриим хөтпат щар мәк яныг сәккон, Устав-нэпак, пирмайтасыт. Дума хумус рүпитаңкве паты, мансәвит депутатыт тув пәрияңкве эри ос сәв мөт тәлат урыл тәнт тән хассыт. Та порат депутатыг рүпитам хөтпат Василий Сонды-

ков, Любовь Чистова ос мөтаньт ань өлум сапрәнит янытлавәсыт.

Округ кұщай нә Наталья Комарова тув өс өхталас. Тав Еремей Айпин янытластэ, ханты өйка «Почётный житель ХМАО-Югры» яныг намьл майвес. Наталья Комарован удостоверение-нэпакыл ос мәглын тәгатан пөсыл таве мистэ. Мөт депутат-хөтпат янытлан нэпакыл сәвсыр кұщайт пәлныл өс пуссын майвәсыт.

Людмила ТЕТКИНА

Сосса мирыт мәгсыл вәрнэ рупатаныл

Касың Этпос округ Дума сапрәни элы-пәлт сосса мәхум Ассамблеян пәриим хөтпат сәвсыр эрнэ тәлат урыл потыртаңкве акван-атхатыгләгыт.

Ты этпос 9 хөталәт сосса мәхум Ассамблеят рупитан хум хөтпат Еремей Айпин, Руслан Проводников ос Василий Жуков сапрәни вәрыгласыт. Няврамыт праваныл үргалан күщай нэ Людмила Низамова ос спорт щирыл рупитан департамент күщай нэ Софья Конух рупатаныл урыл потыртаңкве тув вөвыгласаныл.

Сосса няврамыт үргалым оныщиянэ

Людмила Низамова сосса няврамыт урыл тот потыртас:

– Округувт интернатыт о́лнэ ма́ньщи, ханты ос ё́рн а́гирищит, пыгрищит ма́н акваг үргалыянүв. Сургутский районт ма́н «Ближе к дому» нампа тэла щирыл ань рупитэв.

Интернатыт о́лнэ няврамаквет юв ул вос вора́тасыт ос юв ул вос оясыт, ё́машакв вос ханищтахтасыт, та́н ё́таныл психолог-хөтпат ань потыртэгыт. То́ва няврамыт оманыл-а́тяныл вина аё́гыт, ты щё́мьят тамле лю́ль пищ ул вос о́щсыт, ма́н о́с не́тыяну́в.

Сургутский район Лямино пәвыл интернатыт сосса няврамыт о́с ханищтахтэгыт. Та колт ма́н «Наш семейный дом» нампа тэла щирыл рупитаңкве ты о́вылтахтэв. Тот о́лнэ а́гирищит ос пыгрищит ма́щтырлаңкве ханищтавет, та́н

Р.Проводников хансы

Е.Д. Айпин ос С.Е. Конух

сәвсыр сувенирыт тот вәрёгыт. Вәрум пормасаныл элалы тах тыналавет, тох няврамыт о́лн сәлуңкве патэгыт.

Людмила Борисовна ләвыс, тав округ янытыл вәтихал яласы, няврамыт интернатыт хумус о́лэгыт, такви уральтыяна. Та́н сәлы не́влил, ху́лыл, пилыл, сәвсыр тәну́тыл пәйтавет ос нярне́выль, нярхул ке тахмаё́гыт – ань о́с тыттавет.

Ты юи-пәлт спорт щирыл рупитан департамент күщай нэ **Софья Конух** 2023 тәл сыс вәрум рупатаныл урыл потыртас:

– Ма́н округувт 1 856 э́лумхо́лас сосса ма́хум щирыл касэ́гыт, сәлың сун у́лтта поргё́гыт, тыньщаң ре́пыгтэ́гыт, аква ма́ныл э́лалы поргё́гыт ос о́щца ййв-о́выл ё́т хайтыгтэ́гыт. Та́н касуңкве Россия янытыл акваг ялантә́лэгыт ос вәтихал тот нө́хпатэ́гыт.

Ты тә́яг китыт щё́с «охотничий биатлон» нампа касылн ма́хум акван-атыгласанүв.

Ма́ньщи хә́пыл ос ханты хә́пыл вос касэ́гыт

Сәв тәл сыс кәсың туи ма́хум ма́ньхә́пыл касуңкве вөвыглыянүв. Ма́ньполь этпост Хә́льүст ма́хум ё́т хөнтхатыгласум. Та́н ләвсыт, та районт о́лнэ ма́хум ма́ньхә́пыт мө́т щирыл вә́рияныл, ханты хә́пыл товуңкве та́н ат хә́сэ́гыт.

Ма́н ань э́рнэ нә́пакыт щё́питэ́в, ма́ньхә́пыл товнэ касыл «фе́деральныи́г» ләвнэ нә́пакытн вос ханса́ве. Тув хаснэ э́лы-пә́лт ма́н «прави́лат» му́схалыг тах щё́питэ́в: хоты хә́пыл хө́тпа товуңкве вё́рми, хоты ййвныл тү́пе вә́руңкве э́ри, ос сә́в мө́т тә́лат тув тах хансыянүв. Ма́хум янас востовё́гыт, аква́т – ханты хә́пыл, мө́таныт – ма́ньщи хә́пыл.

Тамле рупата таимәгсыл вәрилу́в, округ янытыл о́лнэ сосса ма́хум пуссын та́нки хә́пыл касуңкве вос вё́рмысыт. Ты касыл «Гонки на югорских лодках» тох намаилүв.

Таквсы Белоярский үсн няврамыт вөвавет

Хә́льүст о́с аква вә́рмаль урыл потыртасүв. Ань Белоярский ос Хә́льүс районыг «Арктический зона» ләвнэ ма́н хасвесё́г. Та ма́т о́лнэ мир «Арктические игры» нампа касыл няврамыт ма́гсыл вә́рыглаңкве таңхё́гыт. Ты кастыл ма́н ань щё́питахтуңкве о́вылтахтасүв.

Округ янытыл о́лнэ а́гирищит, пыгрищит таквсы порат Белоярский үсн вө́виянүв, тув 250 арыгкем няврамыт тах ё́хтэ́гыт.

Та́н сәлың сун у́лтта поргуңкве, тыньщаң ре́пыгтаңкве, аква ма́ныл э́лалы поргуңкве, о́щца ййв-о́выл ё́т хайтыгтаңкве ос сә́в мө́т щирыл касуңкве та́нки халанылт тах патэ́гыт.

Сапрәни ойгпам элы-пәлт Еремей Айпин сосса ма́хум Ассамблеян ё́хта-лам кит күщай нэ́гын рупататэ́н ма́гсыл яныг пү́машипа ләтың ләвыс.

Людмила ТЕТКИНА

Рүпата киснэ хөтпәт ёмщакв әрталахтасыт

Ты этпос китхуйплов хөталэт Россия янытыл кәсың үст рүпата киснэ хөтпәт мәгыс «Работа России. Время возможностей» намба суссылтапыт вәрыглавёсыт.

Округувт 18 сәвсыр ұсытт тамле тәлат щёпитәлвёсыт. Москват ВДНХ намба мәт тыт блнэ рүпатаң, ханищтан коланув урыл потыртасыт ос хурит суссылтасыт. Тамле суссылтап китынтыг вәрыглавес. Туи, лүпта этпос вәт нупыл нёлолов хөталэт, яныг ханищтапн мәхум ос тах вөвавет.

Ханты-Мансийскат «Югра-Экспо» колт сәвсыр рүпата бщнэ ос ханищтан колытт рүпитан мәхум тәнки тәланыл урыл потыртасыт. Ты тәлат пүмшалан мәхум халт тәнки палтаныл рүпитан мәгыс хөтпа пёриясыт.

Ханты-Мансийский колледж нйврамыт ханищтан накыт, автомашинат ос нәй кёрквалгыт хот-щёпитан вәрмалит суссылтасыт. Акв мәт тән тәнүт пәйтнэ рүпатан мәхум ханищтасыт. Лёкарыг ханищтахтын академия-кол ос «Ветслужба Югры» рүпитан

кол тәнки палтаныл ёхталаңкве ос ханищтахтуңкв мир вөвсаныл.

Мөт мәт мүй хөтпәт суссыт, кол үнттын мәгыс бетон хумус тәлыгтаве, пуңк атыт нётнэг хумус хұратавет, элумхөлас пусмалтан мәгсыл массажил хумус вәраве. Төва мәхум пөслым кинат хосыт ханищтавёсыт.

«Шьём для наших» намаим акван-атхатам нёт хөнтлан мән минам хум хөтпәт мәгыс маснут юнтэгыт. Тән мәхумн матыр-әти овылтыт китыглавёсыт, төват нётуңкв ёхталаңкве ләвхатсыт. Школат ос колледжит ханищтахтын агит пуңктөрыт ос футболкат юнтуңкве үнтылматыгләлсыт. Мөт мәньлат хөтпәт хөнтлын мән пищма хассыт.

Мәхум матыр эрнэ тәла тот хөнтсыт ос рүпата киснэ хөтпәт элалёмщакв әрталахтасыт.

Тамара МЕРОВА

А. Иштимирова-Посохова ос Т.А. Молданова

Ханты пёс потрыт, мөйтөт яныг нэпакыгн атвёсыт

Мән ұсувт блнэ хантыт мән рүпитан колувн акван-атыглавёсыт. Тәнаныл Алла Иштимирова-Посохова акван-хөнтхатыглан щёс вәрыглас ос йильпи нэпакыт мүйлуптас.

Мөлтөт тәл оигпан элыпәлт Ямал мәт «Араң, моньшаң, потраң ёх» («Эргын, мөйтнэ, потыртан мәхум») кит йильпи нэпакыг тәратавёсыг. Тамле яныг рүпатаң тәла Салехард үст блнэ нэ Зинаида Викторовна Лонгортован вәрвес ос тавён К.П. Макарова, Р.Г. Решетникова ос М.М. Лонгортова нётсыт. 500 сәвитыг тәратан нэпакыт Ямал миркол кұщай пәлыл олныл ойтвёсыт.

Ты нэпакыгн сәвсыр мәтт блнэ хантын пёс мөйтаныл, потраңыл щёпитавёсыт. Тот ань яныгсәт арыгкем мөйтөт, потрыт шурышкарский, казымский, сургутский ос ваховский хантыт потыртан щирыл хансым олэгыт. Овыл нэпакт пёс мәхум мөйтаныл акван-атым тәратавёсыт, китыт нэпакет потрыт, стихыт хаснэ хөтпәт тән потраңыл тув атвёсыт.

Зинаида Лонгортова өвлэт Ямалт Шурышкарский район пәвлытт блнэ хантыянэн пүмащипа ләтың ләвыс ос нэпакыл мүйлуптасанэ. Ань Ханты-Мансийск пәлыл нётум хөтпәт нэпакыл кётсанэ ос тувыл тән ётаныл щөпт бщнэ телефон хосыт потыртас. Тав ләвыс:

– Ам хосат тәгыл тамле нэпак тәратаңкве номсысум. Тувыл аты вәслум, ман яныт тәрвитыг ты рүпата олы. Төва ханты мөйтанув, пёс потраңув нэмхотьютн иң ат хұлыглавёсыт. Та холыт матумпәла хөтпанувн номавет ос учёнытын ёл-хасвёсыт. Ань аңум нётум мәхумн пүмащипа ләтың ләвөгум. Нэпакн атым мөйтанув сәв мирн вос вәвет, кәсың мөйт, потыр руц ләтңыл толмашлым олы.

Тамара МЕРОВА

www.khanty-yasang.ru

Мәньщи пәвыл ат түр халт үнлы

Пёс йис порат мәньщи кәнаш
ос нййт хум Нахрачи Евплаев
Хонтаң районт блыс. Ётыл блум мәтә
Нахрачи пәвлыг намаявес. 1961 тәлт
Кондинский пәвлыг хасвес.

1995 тәл мус тот
Хонтаң район миркол
күщайт рүпитасыт, тувыл
тән Междуреченский
пәвылн вәнтлуптавёсыт.
Ты юи-пәлт сәв мир мот
мән миныгласыт, ань
Кондинский пәвылт 2
сөтыра 625 элумхөлас
өлэгыт, тән халанылт 30%
сәвит – сосса мәхум.

Ты миркол нупыл
Никулино, Ильичевка ос
Старый Катыш пәвлыт
хасвёсыт. Мәхумхумустот
өлэгыт, хоты мәтрүпитэгыт,
манхурип тәрвitysң вәр-
маль бньщёгыт, та урыл
ам Кондинский миркол
күщай хум Владимир
Лукашәня китыгласлум.

**– Пәвлың мәхманын
хөт ань рүпитэгыт?**

– Рүпитан мә тыт
сака әтим, төват вөр
сәгрын «Контур» намба
организацият, «Айтур»
хүл щёпитан колт рүпи-
тэгыт. Мөтаныт школат,
пүльницат, нйврамыт үр-
галан колт, ләпкат, нәй
харыгтан колт олн сәлэ-
гыт.

Ос нәпаканув щирыл
рүпата тәл өлнә хөтпа
тыт щар әтим. Ань мәхум
рүпата киснә хөтпаг вос
хансавет, Междуреченск
пәвылн эрнә нәпакыт
щёпитаңкве кётыанүв.
Тән олн тәл хумус тув
ялэгыт? Мәхманув кәса-
щёгыт ке, рүпата пуссын
хөнтэгыт, ань туп савың
ос вина айнә хөтпат ат
рүпитэгыт, тох та блантэ-
гыт.

**– Пәвлың мир ань
сәвми?**

– Кәсың тәл пәвлың

мирув мощцагнув ёмты,
сәв щёмьят мөт мән
блункве вәнтлэгыт. Ат тәл
ювле хулытум порат 400
нйврам школан яланта-
сыт, ань туп 300 арыгкем
әгирищит, пыгрищит тот
ханищтахтэгыт.

Междуреченский пә-
вылт ань 10 сөтыра элум-
хөлас туп өлэгыт, ты элы-
пәлт тот 13 сөтыра сәвит
мир блыс. Мәхум та яныг
пәвлыл мөт мән миныглэ-
гыт, Кондинский пәвылт
мәньлат хөтпат блункве
щар ат кәсащёгыт. Школа
әстланёныл юи-пәлт яныг
үсн миныглэгыт, ювле
воссыг аты ёхтэгыт.

**– Сосса мәхум общинат
тыт рүпитэгыт?**

– Нәпаканув щирыл
тыт сәв общинат өлэгыт,
мүсхалыг туп аква-китыг
рүпиты. Төват тай нәпа-
каныл щирыл сәлыт
тыт янмалтэгыт, тәпкан
мәгсыл сәв вөр тәнки
нупыланыл хассаныл.
Сәлыяныл мән аты вә-
щиньтасанүв.

Мөтаныт хүл алыщ-
лэгыт, пил вәтэгыт, ләхыс
атэгыт, пәкв паттэгыт. Тыт
мәньщит, рущит ос сәв
мөт мирыт пуссын хүл
алыщлым олн сәлэгыт.
Төват ос лйоль вәрёгыт,
хунь ат рөви, хүл пувёгыт
ос пәвлың мирныл хүл
пирмайтэгыт.

Мәхманув ос щар ат
номсахтэгыт, тох хүл тәл
хулытэв. Рыбинспекцият
рүпитан хөтпатн тувле
тәланыл щар әтим. Юи-
өвыл тәлыт Конда я
витә сака мәниг ёмтыс,
тымәгсыл хүл ос әтим.

В.А. Лукашәня, Кондинский пәвыл миркол күщай

Мән яныг тумпыт өлэв,
пәвлув Конда я вәтат ос
ат түр халт үнлы. Пәвлув
мувлахи акваг вит.

**– Пәвлың мус мәшинат
яласан ләңх хунь вәрәве?**

– Мән ты вәрмаль урыл
күщайтн акваг хансыглэв,
ювле ләтңыл туп
көтавөв – ләңх тыт ат
вәрәве. Ань мә-вөй нөх-
винә компаният Болчары
пәвыл пөхат рүпитэгыт,
мощёртынтыгтах ёхтэгыт.

Мәшинал яласан ләңх
тәнанылн эрмыглы, тән
тәра ты рүпатаң вуйхатэ-
гыт. Тувыл тәнанылн вөр
сәгруңкве, янув, түранув
пәңктуңкве ос сәв мөт
лйоль вәруңкве тай рөви.

Күщайт ос мә-вит
үргалан мәхум нәматыр
атләвёгыт. Ақв поратсосса
хөтпа пәвлув пөхыт кит
йив үльюв мәгсыл сартыс,
төнт тав тәра пуввес,
штраф-олныл хасвес.

Ақв щирыл кос ёмас –
мә-вөй компаният тыг
хунь ёхтэгыт, мәхманув
тот рүпитаңкве тах вөр-
мёгыт. Мөтанә лйоль –
өлнә мәв витыг тотаве,

хүланув, вөрранув, вөрря-
нув тәл тах хулытэв.

**– Мәшинал яласан ләңх
ат бньщегбн, таквсы ос
түяг мәхум хумус яласэ-
гыт ос ты порат тәнүт
хумус тыг тотаве?**

– Ты порат туп верто-
лётлы тыг ёхтуңкве рөви,
Ханты-Мансийск ос
Тюмень үсыгт билетыт
тыналавет. Тәлы мәшинал
яласан ләңхыл вәрәвөв,
төнт Междуреченский
ос Тюмень үсн минуңкве
рөви. Междуреченский
пәвыл мус автобус яласы,
билет 300 солкөви сәвит
тынә блы.

Ань тыт 26 хөтпат
предпринимателиг рүпи-
тэгыт, тән тәнүт, маснут
тыг Тюмень ос Екатеринбург
үсыгтныл тотэгыт,
тувыл сака тыныңыщ ты-
налэгыт.

Тәлы мәхманув тәнки
мәшинал Междуречен-
ский пәвылн ос Тюмень
үсн яланталэгыт, тәнүт
тот сәвнув ёвтэгыт, ты
рөгыл ос мөт тәл мус та
өлэгыт.

Людмила ТЕТКИНА

Няврамыт Яңк тармыл тахсуңкв ханищтыянэ

Няврамыт мән тәгыл тәксарыг янмалтан мәгсыл сәв хөтпат тән ётаныл рүпитэгыт, ханищтэгыт. Агит-пыгыт хайтыгтым, поргащлым, нёнсалахтыглым ёрыг ёмтэгыт.

Акв Саранпавыл хум Сергей Сергеев няврамыт ханищтым рүпиты. Таве мән титыгласлүв, тав тох потыртас:

– Ам «Поиск» колт 2020 тәл пәсыл рүпитэ-гум, тув А.В. Попован ам тренерыг вуйвәсум. Овлэт тәл охса сыс настольный теннис касылыл няврамыт ханищтасум, тувыл мәнлат агит-пыгыт ёт рүпитаңкве патсум.

Тән туи ўшлахтынэ-ныл порат пәвилт сәвсыр рүпата вәрёгыт, пәвилкан порсыт хотатэгыт, пүсасыт ольпыл сартэгыт, памятникыт хотсыстамтыяныл. Рүпитаңкве кәсашан няврамыт ёт ам тән нэпаканыл акван-атыяну, тән тувыл центр заняности пәлыл олныл ойтает.

Ётыл тэлы порат ос рүпитаңкве патсүв, түйт хот-хилэв ос мөт сәвсыр рүпата вәрёв. Мөлт тәл пәсыл ам район янытыл

ты рүпата вәруңкве ләв-вәсум, тонт ам 250 агрищит-пыгрищит рүпитаңкве вөвсум, ань ты тәл 450 няврам ёт вос рүпитэгум.

Ты коныпал ам «Кедр» намп секцият рүпитаңкве ләввәсум, тот ам няврамытын мә-вит урыл потыртэгум, тәнаныл вөрн тотыглыяну, вөрт олуңкве ханищтыяну. Туи порат лүпта этпос ойган ляпат мән нёрн атхатэв.

Пормасанув атыянув, яныг мәшинан Усть-Пуйва пәвил мус тотавёв, тот катамаран-хәпанув щёпитыянув ос тувыл лөңхаль я хосыт та нәтылтэв. Ты няврамыт ёт мән хүрум тренерыт – ты Виталий Алексеевич Меров, Алексей Игоревич Семяшкин ос ам атхуй-пловтем няврам ёт выгүв ос тох ты тәнаныл тотыглыянув. Саранпавыл мус нәтылтанэв сыс тит мät

С.О. Сергеев вөртыпал нупыл, А.И. Семяшкин ёмаспал нупыл лёлёг

эт хүлэв, ўшлахтэв. Тох яласым мән тәнаныл лёңх ханыщуңкве, аращ вәруңкве ханищтыянув, вит тармыл ўргалахтуңкве вос хәсэгыт.

Хунь В.П. Рокин центр «Поиск» колт кўшаиг паттувес, тав ану, пыгрищит хоккеил ёнгуңкве ханищтаңкве ләвсанэ. Мән «По успеху каждого ребенка» намп вәрмалы щирыл нөтвесүв, няврамытын ёнгын мәгсыл сәвсыр эрнут ёвтсүв, ты конькит, клюшкат, тэныт, пәссат.

Конькил тахсын кан витыл тэлы сәсантаслүв, яңк састумыг пөльтыслүв, няврамыт татем сымыңыщ вуйхатсыт, тот та тахсэв. Овлэт яныгнув пыгрищит ханищтасум, мөлт тәл 7-10 тәл яныт пыгрищит акван-атсум, тән ётаныл ёнгасэв. Тувыл хум хөтпат ос тахмаясыт, ань хум хөтпа команда ос атсүв.

Пыгрищитын маснут

ёвтуңкве мәнавн депутат хум Руслан Проводников олныл сака нётыс, тавён пүмащипа ләвёв. Федерация хоккея колн пищма хансыгласум, тән мәнавн олн тәстысыт, мән ос эрнэ пормасыт ёвтсүв. Ты тәл грант губернатора мәгсыл нэпакыт атыгласум, тувыл олныл майвесүв, пәссат, супохсат, тэныт, тулөвлың пәссат ёвтэв.

Тэлы порат мән няврамыт ёт Ягрим пәвилн касуңкве вөвиньтәлвесүв. Тот конькил тахсын кан кол тйвырт олы, мән тамле кол пәвлувт ат оныщёв, пыгрищит ань сакати вәңкве патыяныл, хумус кол тйвырт хоккеил ёнгасаңкве рөви. Мән мәгсылув ты сака ёмас касыл олыс, няврамыт ёмщакв тахсысыт, ёнга-сасыт. Ань тән ам палтум щәгтым ёхтыгпёгыт, сымыңыщ ханищтахтэгыт.

Сергей Олегович мән пүмащипа ләтың ләвёв, татем ёмщакв няврамыт ханищтыянэ, ты хум ома тә ханты нэ, атя тә мәнщи хум ольсыг. Тав щәщёкватэ Саранпавыл нэ Римма Никифоровна Качанова наме олыс, Сергей Хальүст яныгмас кос ос Саранпавылн олуңкве ёхтыс. Тот тав щёмьяңыг ёмтыс, Наста Экватэнтыл пыг янмалтэ.

Хоккеил ёнгын Саранпавыл няврамыт ёт С.О. Сергеев вөртыпал нупыл лёлё

Галина КОНДИНА

www.khanty-yasang.ru

Куриков ягыгыг кассыг

О. Куриков ёсал ёми

Ты этпост Ханты-Мансийск усувт яныг касыл ёлыс. Тув сав маныл махум товтыл хайтуңкв ёхталасыт. Сосса махманув ёсал янас хайтсыт, тан халанылт маньщи супыл масхатам акв хум лёляхёлыс.

Таве титыгласлум, тав хотьют. Хум ювле тох потыртас:

– Ам намум Олег Куриков, Советский район Зеленоборск павылныл тыг ёхтысум. Тыг ягыгумн вёввёсум. Тав ёс ёвыл щёс тамле яныг касылн ёхтыс. Хёт ищ-хйпың мат ты каснэ вёрмалъ урыл ляххал ловиньтам, анузн потыртас.

Ты уст ляпа рутанув ёлэгыт, Раиса ос Ольга Анямовыг. Мён Раиса Мартыновнан свонитас-мён, титыглахтасмён, тав ты лавыс, вос ёхтымён.

Ам тыт ёсал майвёсум, маньщи ос ханты махум ёт хайтсум. Эти ащирма вёрыглас, лёңхе тёрви-тың ос вольк ёлыс, таи-магыс нёх ат патсум. Ты-гыл ёлалъ щёпитактуңкв

патэгуи, мётыт щёс моляхнув финишн вос ёхтыгпёгуи.

– Наң оман хотьют?

– Ам омам наме Марина Николаевна Курикова, Няхщамвёль павыл нэ, намхоталэ сукыр этпос 19 хоталэ. Тан Куриков ягагит савсыр усуйт ань ёлэгыт, омам ёс Зеленоборск павыл ёлы.

Ман анёквав ос ащёйкав Яныгпавылт ёлсёг, анёквав Татьяна Васильевна, такви ёпарищ наме Самбиндолова, ащёйкав Николай Васильевич Куриков. Тэн сав няврам ёщсёг.

Денис потре

Олег ягыге наме Денис Надыршин, тав Нефтеюганск усуйт касылн ёхталас. Такви урыл тох потыртас:

– Рётың юсвой этпост Ханты-Мансийск уст ёлнэ А.В. Филипенко намыл пиным биатлонный центрыт товтыл ханищтахтуңкв ёвылтахтасум, тот ам ётум тренер-хётпа рупиты. Акв этпос-охса туп ханищтахтэгуи. Ты каснэ ма сака ёмашакв щёпитым ёлы, урамың ма. Ман Нефтеюганск усуйт матэ састум, хайтуңкв тот сака пумыщ атим.

Югорский лыжный марафон яныг касыл урыл хулмуи порат ам Олегум ёс ёт-вёвыслум, тав маньщи ос ханты махум ёт ёсал хайтыс, ам ос мот мир ёт ат вёрыста

Д. Надыршин

Олег ос Денис щанягён ягагииг ёлэг. Тэн лавсёг, Няхщамвёльн, Яныгпавылн тан акваг

Сосса махманув яныглавет

акв щёс-суп товтыл хайтсум.

Оматэ урыл Денис тох потыртас, наме Елена Николаевна Надыршина (Курикова). Елена Николаевна Ханты-Мансийск уст медучилищат ханищтахтас, рупитаңкв Нефтеюганск усн тётвес, тот хум вёрыс, ёйкатэ хатань ёлыс, пыгён 1988 талт самын патыс, ань налыман нупыл ат талэ товлыс. Елена Николаевна ань тыг мус пўльница т рупиты.

Ты маньлат хумыг

ялантэгыт, тув ялуңкв тананылн сака мўсты, ляпа рутаныл тот ёлэгыт – ты Галина Николаевна Войтова, Нина Николаевна Курикова.

Тамле ты ёмас маньщи хумыг ёт вайхатасум, тэн сас щэгтсёг, хунь ам тэнатэн лавсум – «Лүймә сәрипос» газетавт тэн хуритэн тах вёрилёв, газетав хосыт ляпа рутанылн паща латың тётэг.

Валентина
ВАСИЛЬЕВА

Мāньщи мōйтывт нэпакн хасвэсыт

Тынакт Ханты-Мансийск үст Мā-вит ос Элумхōлас музейт кит нэпакыг урыл потыр блыс: акватэ «Тёплые сказки», мōтанэ – «Сказочный Ямал». Ты нэпакыгн мāньщи нэ Галина Рудольфовна Кондина ома тэ мōйтыглам мōйтыт хасвэсыт.

Овыл лāтың музейт рүпитан нэ **Лариса Сергеевна Поршунова** лāвыс:

– Мāн ань кит ёмас нэпакыг суссылтан мāгыс атхатасүв, тот мāньщи мōйтыт хансым олэгыт. Ты мōйтыт Галина Рудольфовна Кондина тав ома тэ Аксинья Степановна Мерова мōйтыглас – «Хүрум хум мōйт», «Хумус Виткащ āги пыгён нэ хōнтыс» ос «Вōтпыг мōйт».

Тыхōтал, яныгпōль этпос 12 хōталт, Аксинья Степановна намхōталэ блыс. Тав «Народный мастер России» нам бньщас. Аксинья Степановна сāsныл матыр-āti юнтуңкве сака ёмщакв хāсыс. Юнтум утанэ акваг хорамыл щуртсанэ. Мāньщи супыт, нуйсахит, сāлың сов маснудыт юнтыс. Олмёт Миснэ ўра пўрлахтын мātэ ўргаластэ, Миснэ – ты Сўйур эква āгитэ.

Мōйтыт урыл **Галина Рудольфовна Кондина** тох потыртас:

– Мāн ань тыхōтал тит нэпакыг урыл потыртасүв, акв нэпаке «Тёплые сказки», мōт нэпаке «Сказочный Ямал», тот мāньщи мōйтыт хансым олэгыт. Ты мōйтыт хуньт ам омамыл хансыгласум. Ты нэпакыт тит нэг Александра Агафонова ос Екатерина Кравченко тэн вāрэг, кāсың тāl сāv мōйт акван-атэг ос нэпакыг вāрианэн. Тот бесермяне, удмуртыт, ненцыт, хантыт, мāньщит ос мōт

Встреча с Галиной Рудольфовной Кондиной
сāv мир мōйтаныл хансым олэгыт.

Нэг ищхйпың ут хосыт ам ойкам Москваныл хассыг, лāвэг, мāньщи мōйтыт тинсэгыт, тāнанылн матыр вос кеты. Ойкам лāви: «Мāньщи лāтың ат вāглум, эквам тав вāгтэ». Тувыл ам тэн ётэн хасхатуңкв патсум, сāv мōйт тэнатэн кётсум. Нэг тувыл хүрум мōйт пёриясыг, лāвэг, эри тамле

Л.С. Поршунова ос Г.Р. Кондина

мōйтыт, хоты нэпакыт ат вāрыглавэсыт, мāхумн сака ул вос вāвет.

Ты мōйтыт мāнь няврамытн ос яныгхōтпатн ловиньтаңкве рōви. Акв нэпакт руц ос мāньщи лātңыл хансым олэгыт, мōт нэпакт ос туп руц лātңыл хансым олэгыт. Акв нэпакёт ам мōйт турсуил хансыслум, тот ань кьюар-код пōс блы. Ань кāсың хōтпа телефон бньщи, тув пōстуңкве рōви ос телефон хосыт хунтлуңкве вёрми. Хотьют ловиньтаңкве ат таңхи,

руц лātңыл тот бс хунтлуңкве рōви.

Ам мāнь порат номилум, мён унтымён, омам юнххаты, ам тав пōхатэт ўнлахōлэгум. Тōнт матыр телефоныт хунь олсыт, омам матыр мōйт номылматы, мōйты, ам тав ётэ ўнлахōлэгум, матыр бс пувиньтахтэгум.

Мāньщи нэ, филологический наука кандидат **Дина Васильевна Герасимова** щāгтым лāвыс:

– Матъёмас тамле хōнтхатыглапыт вāрыглавет. Ам тыт ань сāv ёмас потыр хунтамласум. Галина Рудольфовна āтятэ вāслум, тав бс мāщтыр хум блыс, ос ома тэ Аксинья Степановна ёт ат та хōнтхатыгласум. Мāньщи мирув халт тамле мўтраң Элумхōласаквет та блнэныл, ты мāгыс номтум сака ёмас.

Анатолий Васильевич Вадичупов Хальўс район Кимкьясўй пāвылт яныгмас, хум лāвыс:

– Āтям мāньщи мōйтыт бс акваг мōйтыглас. Тав ётэ вōрн минымён, этипāлаг потырымён, тувыл хунь потырт холэгыт, мōйтункве паты. Хотты мāt минымён, матыр ўрай ман тўр вāтат, манос мёсыг, лāви, ты мā тамле мōйт бньщи, тувыл та мōйты. Пāvлувт олум хōтпа Петр Сергеевич Таратов сака сāv мōйтыс. Та порат тамле хаснут блыс те, сāv мōйт ёл-хансуңкве рōвыс.

Галина Рудольфовнан мāн сāv ёмас, сымың лāтың лāвёв! Матъёмас ома тэ мōйтыглам мōйтыт ёл-хансыгласанэ, ань мāньщи мōйтанув мā янытыл блнэ мирн ловиньтаңкве, вāңкве патавет.

Светлана РОМБАНДЕЕВА

Г.Р. Кондина, В.Ю. Кондин ос Д.В. Герасимова

Щань ләтнүвтыл пұмщалахтәгыт

Мән рүпитан колувн Москва ұсныл мәньщи ләтың вәнә әги Дарья Жорник ёхталас. Тав мән щань ләтнүв ханищтытә ос матыр-әти пёс йис вәрмалит тәра-паттыанә.

Дарья такви блупсатә ос рүпататә бовылтыт китыгласлүв, тав мәньщи ләтнүв ювле потыртас:

– Ам Москват самын патсум, Московский государственный университет ханищтахтасум. Ань Языкознание институтт рүпитәгум, мәньщи ләтың сәт тәл ханищтахтәгум. Овләт лүсум мәньщит палт ялсум, тот ханищтахтасум. Ётыл Ханты-Мансийскат ос Хальүс районт сәвсыр пәвилта блсум. Ань ос акв ювле тыг ёхтысум.

– Мән ләтнүв манрыг ханищтылын?

– Ам амки тахсум, университетта ханищтаңкве бовылтаслум. Тот ам мәньщит урыл нәпак хөнтсум, ануң пұмациг ёмтыс. Ас-угорский институтт пицма хассум, китыглахтасум, хөт мәньщи ләтнүв потыртан хөтпат бләгыт, хөт тән ётаныл хөнтхатуңкве рөви. Тыщир ам овләт Ханты-Мансийскан ёхтысум, ты 2017 тәл блыс.

– Мәньщи ләтың күпнитыг ханищтаңкве манос тәрвит блыс?

– Овләт мощ тәрвит блыс, йильпи ләтың, нәматыр ат вәслум. Хунь бовылтасум, сәвнүв ловиньтаңкве патсум, мәньщи мәхум ёт потыртаңкве патсум – күпнитыг ёмтыс. Төнт научный руководителюм Владимир Александрович Плунгян блыс.

Нәматыр курс әтим блыс, ам амки ханищтахтасум. Мәньщит палт ялсум, бләт лингвистика рүпата вәрсум. Ам мәхмыт пәвилтта тән потраныл, тәнки блупсаныл урыл ёл-хассанум. Та потрыт ам юн хунтлысанум ос толмашласанум, тащир ам ханищтахтасум. Сәв хунтлысум, хумус мәньщит потыртәгыт, хумус тән матыр ләтнүв ләвёгыт, тәнки блупсаныл урыл потыртәгыт. Тох ләтың ханищтаңкве – ёмас, хунь нас ловиньтәгын – тәрвитың.

– Ам амки тахсум, университетта ханищтаңкве бовылтаслум. Тот ам мәньщит урыл нәпак хөнтсум, ануң пұмациг ёмтыс. Ас-угорский институтт пицма хассум, китыглахтасум, хөт мәньщи ләтнүв потыртан хөтпат бләгыт, хөт тән ётаныл хөнтхатуңкве рөви. Тыщир ам овләт Ханты-Мансийскан ёхтысум, ты 2017 тәл блыс.

– Лүсум манос Саквья мәньщит хотьютаныл ёмщакв торгамтәгын?

– Ам ань пуссын ёмщакв торгамтыанум, бләт ёмщаквнүв лүсум мәньщит торгамтасанум, тән «й» ләвёгыт, «г» – әти. Саквьят ләвёгыт – «выгтә», лүсум мәньщит ләвёгыт – «выйтә». Тән ләвёгыт – «щань-әщ», тыт ләвёгыт – «ома-әтя». Ам ань ханьщувласум, хумус сәвсыр мәньщит потыртәгыт.

– Мюнхен университет урыл потыртән.

– Мюнхент докторантурат ханищтахтәгум, тот мәньщи ләтың урыл диссертация хансәгум. Ам сәвсыр пёс потрыт, йильпи потрыт атсум. Ты потрыт ам ловиньтыанум, сунсәгум, хумус тот матыр хансае ос тамле сравнительный анализ

Д. Жорник потырты

вәрәгум. Маныр мөт щирыл ань ёмтыс, хоты ләтнүв та порат блсыт, ань әтюм. Ты сака яныг рүпата, ануң пұмыщ.

Тот Елена Константиновна Скрибник блы, тав тот хосат рүпиты. Ам тав ётә сәв потыртәгум, тав ануң нёты, мән аквёет матыр төванакт хансымән. Тувыл ам Москват сәвнүв рүпитәгум, тыг Ханты-Мансийскан ёхталәгум, сәв-сәв вәрмалит блы.

– Ты накт Василий Харитонов ёт Хальүсн ялсың. Ты урыл потыртән.

– Василий Языкознание институтт Москват ос рүпиты. Мән Хальүсн ялсумән, ань тот мәньщи ләтнүв мәхмыт хумус потыртәгыт, хотьют ёмщакв, хотьют ләтне хот-ёрувлас, хотьют потыртаңкве таңхи.

Тамле китыглан нәпак хассумән: хотьют, хөт самын патыс, хөт блыс, потырты ман әти мәньщи ләтнүв, потырты ке – хотьют ёт ос хунь: Хальүст манос мөт пәвилт, рүпатат ман юн, щәккват ёт манос нәврамыт ёт.

Сәв хөтпа китыгласанмән. Ань ювле ёхтымән ос ты китыглан нәпакыт щирыл рүпитымән, «оценка-состояние» вәримән тах ос элалы номсахтуңкв

патымән: Хальүст маныр вәруңкве рөви, мәньщи ләтың элалы вос тотаве, шоколат, мәнь нәврамыт колт маныр тах вәруңкве эри.

– Ты накт ЮГУ-колувн мәньщи ләтың урыл ханищтап блыс, ты урыл маныр номсәгын?

– Ханищтап ёмас блыс, тамле вәрмалит ёмас вәруңкв, туп таи лөль, сака мощца щёс блыс, мәхмыт пуссын тәнки рүпатаныл урыл потыртаңкве ат вәрмысыт.

Мәньщи корпус урыл хұрум потырт блыс, Надежда Геннадьевна Алексеева хумус ань рүпитәгыт, таи потыртас. ЮНИИТыт рүпитан хум Михаил Александрович Русанов потыртас, хумус тән технический рүпата вәрәгыт.

Ам потыртасум, маныр мәньщи ләтың лөпсыт элалы вәруңкве рөви. Овыл пёс порталув әтюм, ань ЮНИИТ туи рүпиты тах ос таквсы тән бовыл версия вәруңкве таңхёгыт. Тот мәньщи ләтың мәнь цифровой корпус блы, ётыл Эрың словарь, медиатека вәрв. Хотьют мәньщи ләтың ханищтаңкве таңхи, матыр сунсуңкве тот вәрми.

– Мәньщи мәхманув мәгыс матыр ләвёгын?

– Ам номсәгум, мәньщи ләтың сака пұмыщ. Таве ханищтаңкве ос мәньщи мәхум ёт потыртаңкв сака ёмас. Мәньщи ләтың элалы тотуңкве эри, нәврамыт йильпи щирыл ханищтаңкв эри, интернетт сәвнүв мәньщи ләтнүв хансуңкве эри. Эрың мәньщи мәхум акванатуңкве ос ты вәрмалит элалы тотнә мәгыс потыртаңкве.

Дарья Жорник ёт Тамара МЕРОВА потыртас

Хулюмсунтын школат нъяврамыт «Уринэква хөтал» урыл потыртавёсыт

Касың тўя, тўя ёмт ўринэква ақув мөртым кўит халт тав та сартын лүймән ёхтыгпи, тўя хөталыт товлаге тармыл ёт-тоты. Тавёныл та тараң – тўя-палаг та патыс, ащирмаг воссыг ат ёмты. Касың хөталэ ёмт ақв мълтыпыг-ақв мълтып та ёмтанты.

Пыгрищ кәлащ нәги

Уринэква хөтал мўйлум мэхум

Ань нан соссаң мэхум өлнэ вәрмалил мэхум ақваг пўмшалахтуңкв патсыт: мәнъщи мэхманув ос ханты мэхмыт халт Уринэква хөтал ақваг янытлаве, нъяврамыт мәгыс мўйлын хөтал ты кастыл вәраве.

Хулюмсунт павылт Уринэква хөтал мөрсың порат вәрыглаве: тыт әтә музей кол, әтә нас матыр ақван-атхатнә мәщтырлан колнак өлы, әтә ты кастыл рўпитан хөтпа өлы. Ос таимәгыс яныг мўйлын хөтал, мәнъщи мўйлын хөтал тыт мөрсың порат вәрыглаве.

Ты накт школат рўпитан ханищтан хөтпат 4 классыт ханищтахтын нъяврамытн Уринэква хөтал урыл потыртасыт ос школа пөхыт ёнғын кан вәрыгласыт. Нъяврамыт ханищтан хөтпаныл ёт щәняныл-әщаныл ос мөт рўтаныл пұстағыл вос өлэғыт – хәльпыгрищин төрсәлмыт нэгсыт ос мәнә кәлащит тагатасыт.

Тувыл «Этно-центр «Точка Росы» намп ақван-атхатнә юрщилн хой-хатнә мэхум: учитель нәт Т.А. Головина, Т.А. Михова, В.Н. Кивелева, тувыл павлың библиотекарь нә

О.В. Баранова ос ақв Асугорский институтыт рўпитан нә А.Н. Алгадьева ёнғыт суссылтасыт. С.А. Павлов история учитель ёнғын ёрнкол нъяврамыт ёт тўщтыс.

Мальчикова Мирослава, хўрмит классыт ханищтахтын әгирищ, хумус сун ұлтта поргаве - суссылтас, тав мөлты тўя «Уринэква хөтал» өлум порат сака ёмщакв сун ұлтта поргыс. Ос тот нъяврамыт ўйрищ пити вәруңкв ос ёвтыл пәтлуптаңкв ханищтахтасыт.

Тувыл нъяврамыт ақвёт пөслахтасыт ос атың утыл уртвёсыт.

Тох ақвтәлыл ақван-нәтхатым ты ханищтап вәрмалль пұмашиг минас.

Вәтихал тыщир вос өлнүв.

Ос тамле вәрмалль өлы, пёс мэхманув ләвёгыт:

Уринэква өвыл ёхты-нәтә порат, карс йивн ке ўнты – яныг вит вәри.

Ос хунь йив котильн ўнты – тай ёмаскем, сака яныг вит ат вәри.

Тох ты вәрмалль өлы.

Анна АЛГАДЬЕВА

Мөртым үит ёт ёт-яласан ўрапаныл

Аквматэрт ам Няхщамвөль павылн Ялсум, тот Тимофей Константинович Самбиндалов ёт хөнтхатыгласум. Тимофей Константинович такви Яныгпавыл хум.

Хуньт хосат Яныгпавыл - яныг павыл кос олыс, мисың-лувың павыл олыс, сәлы ос ошсыт. Ань ты павылт акв хөтпа туп тармыл олы, наме Алексей Андреевич Самбиндалов.

Тыт олум мэхум пуссын хотталь мингаласыт, төват Няхщамвөль павылн вәнтласыт, төват ләщал атимыг ёмтсыт. Тыт пөс, ләпка ос мөт матыр йиильпи ищхйпың мәт олтул атим. Туп вөраяңкв, хул алыщлаңкв ос пил вәтуңкв тыт олум мэхум павланылн ялантэгыт.

Тимофей Константинович мāk павлың хумыг олы, тав павлән акваг яланты. Мән хул алыщлаңкв, ман пил вәтуңкв, ман нас яныгмам павлэт тармыл мощ олуңкв.

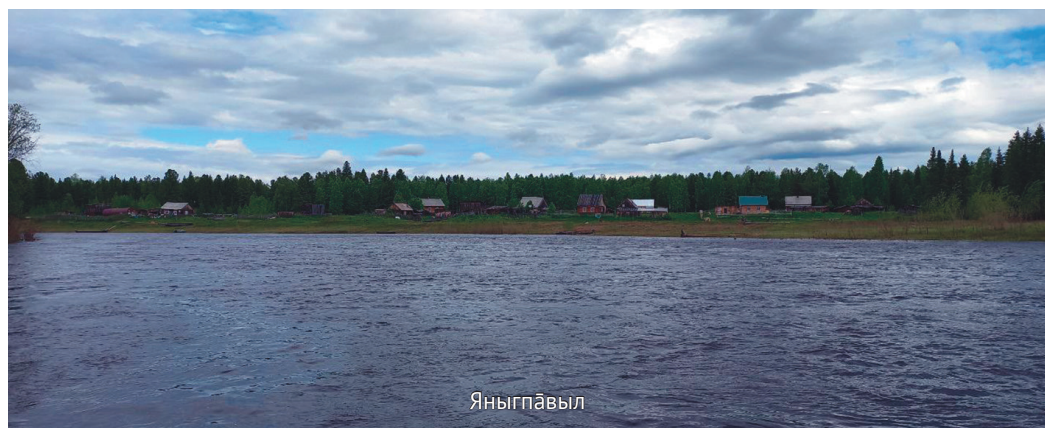
Экватэ Галина Петровна ос акваг тав ётэ яласы. Галина Петровна хул пууңкв сака кәсащи, хөт ят тәнәтән ке кәсалыягын, тав тай кос хунь касканэ кәтыт оньщитэ.

Тимофей Константинович яныг хөтпаг олы, тав тай вөр вәсар ос хул алыщлан вәсар ёмщакв вәгтэ. Хумыс вөрт олуңкв эри, маныр рөви – ат рөви, тав тай пуссын вәгтэ.

Мән мэхум, вөрт яласан мән мэхум, хотьют эрың ат вәгтэ - пуңкын вос выгтэ, вос вәгтэ. Кос вөр мәт, кос вөрколт, тав кос юн оленэ порат - кәркамыг вос оләгыт, вит тәл ул вос ёл-хулмыгтэгыт.

Мән потрумән ты урыл ты олыс. Ам китыглахтэгум:

– Хунь вөрт яласан порат кос вөрколт, кос аращ вәтат, май ләвёгыт, - вит тәл хулуңкв ат рөви. Тай манрыг ат рөви?

Яныгпавыл

– Тав кос вөрт, кос аращ вәтат хөт, хунь хулмыгтаңкв ёл-пөйтэ-гын, таквсың-түяң вит тәл хулуңкв ат рөви.

– Манрыг ат рөви?

– Хумыс ань ләвуңкв, хунь май мөртым үй мины, вәнтлы, тән ётаныл ўрапаныл ёт-яласы. Таквсың-түяң ўрапаныл ёт-яласы.

Эрың ёл-хуясын, ос тав ёхтыс – вит аюңкв таңхи, наң вит ат оньщёгын, ос тав вит аюңкв таңхи: «Вит ат оньщёгын, итәп ул вос оньщёгын, нотын палытыл тыщир вос оләгын», – тыщир та сәтаве.

Үит ёт яласан ойкаң тащир та ләви: «Ос аномн айнэ вит ке атим, тыщир элаль вос оләгын. Наңын тәп ати, вит ати».

– Тав хотыл ёхталы?

– Аньмунт ты ләвёйм. Үйхул ёт, ань вәсыт-лунтыт май минёгыт, тав та ёт-

Т.К. Самбиндалов рутанэ ёт

яласы. Таимәгыс ань пәс мэхум шәй айи, янас пүтсов үнтыгпитэ. Тәтыл кйвыр тох үнтыгпаңкв ат рөви. Ёхты ке, мощ вит-лөмт вос айи. Тәтыл пүт ке үнттэгын, хот та кантмаве: «Аномн айнэ вит атим, акв тащир наңын тәп ул вос олы. Нотын палыт тыщир савыңыг вос оләгын».

Таимәгыс пәс мэхум та – вит пүт тай аквёёмт үнлы, вит оньщи.

Аньты потыр ты потыртасмән, ам ос номыл-матасум, акв ойка тав потыртас:

Тот хөт Ләплатэт хулыс, Увтутьятэнтыл хулсбиг. «Манарамән, – ләви, – молямтахтым-молямтахтым, вәгтәл патсумән, пүтсовмән тәтлан, үнтыг-паслумән. Йти, - ләви, - үлмаёгум, акваматэрт ты ёхтувёсум: пүтришмән та сәңхвашлаве. Пүтришум

сәңхвашлаве, ты маныр ләви: «Аномн айнэ вит-лөмт атим». (Такви май, Төрүм ләтңыл хәсыс - пөйкыслум, ләви.)

Такем та сәңлалтытэ, сәңхвашлытэ пүтмән. Ты маныр, лай: «Айнэ вит, сүп тәгыл вит ат оньщёгын».

Ам тай тащир ат үл-маялэгум. Та ойка тав потыртәлас. Тав, ләви, ёхтувес: пүтсове сәңхвашлаве. «Соль, - ләви, - вит пүтум тәтыл олыс, молямтахтасмән, сөпас вит ат тотсумән. Маныр, - лай, - тав ты порат тыг хулиглас, пүтсовум сәңхвашлаве».

Ойка тав потыртәлас: «Таимәгыс, – ләви, – вит тәл хулуңкв ат рөви, лай, вит кос хунь акваг оньщён. Таквсың-түяң мөртым үит ўрапаныл ёт-яласы. Вит ат ке хөнты, нуса тотуңкв патэгын».

Анна АЛГАДЬЕВА

Үринэква хумус янытлаве

Ты этпос сатыт хөталэт Ханты-Мансийск үст блнэ «Төрүм Маа» музей кант үс мир мүйлысыт, Үринэква янытласаныл. Сав мир атхатыглас, артистыт эргысыт, ййквсыт, мүй махум үйриш питит вәрсыт.

Мир халт мәнщи ос ханты махманув ёмыгтасыт, тән ётаныл потрамасум. Людмила Рудольфовна Мерова мәнщи павылт яныгмас, Уринэква хөтал мән тагыл вагтэ, янытлытэ:

– Ты мән касың тал ёхталэгум, тыт аквписыг пумыщ, няврамыт ёнгасэгыт, ййквэгыт, катыл савсыр пормасыт вәрэгыт. Ам ань эщум ос апагум ёт ёхтысум. Хунь агим мән олыс, тыг ос ёхталасмён аквьёт, ань тай яныгмас, такви ёмыгыт.

Ам Хальүс район Хорыңпавылт самын патсум, яныгмасум. Омам ос Сантыра аквум акваг лавсасыг: «Тыхөтал Үринэква хөтал». Анысән щёпитэг, матыр кампеткат, печеньят пинэг, соламат пайтэг. Тувыл телп нянь вәрэг, мән тай лавёв «шоколадка нянь», та тэгүв, хунь ваглув. Мән мөйт ванэ махум халт яныгмасүв. Омам, тав энщтётэ Лена ос Сантыра аквум матыр-ати акваг потырталсыт, мөйтсыт.

– Людмила Рудольфовна, наң школат хөт ханищтахтасын?

– Саранпавылт школат ханищтахтасум, тот интернатт яныгмасум. Каникулыт порат атявн юв мо-

торхәпыл тотавёв, тэлы ос омав лувыл ёхты, лувыл минёв. Вәил, нярал масхатёв, сахил, мольщаңыл, тох та минёв, яласёв.

Омам, Тарья аквум ос Октябрина аңквәгиюв ёхтэгыт, акван-нётхатым хурум лув та минёв Хорыңпавлувн. Тувыл ам аквписыг Октябрина палт унтылматэгум, тав луве моляххәйты, Люда агитэ ос ам хурум хөтпа та нуйхатёв.

Школа 1984 тәлт асталасум, Тюменьн минасум, тот Тася увщим олы, мән лёккарыг ханищтахтасум. Та үст хусахтем тәл олсум, рүпитасум, тувыл тыгле вантлысум. Ханты-Мансийск сартын мән үс олыс, витың. Хунь тыг ёхтысум, үс татем яныг, нётнэ, үскапайиг ёмтум.

Ханты нэ Федосья Макаровна Лельхова тох потыртас:

– Туяг сосса махманув үринэкват акваг үрияныл, ёхтэгыт, матыр анысән щёпитэгыт. Пёс махманув үринэква сака янытласаныл, тав няврамың нёкветн ос няврамытн нёты, үргалыянэ. Хунь ёхты, түйт толункве паты, мәлтыпыг ёмты, хөтал ущпылнэг тәкыщ посты, сав үйришит самын патэгыт. Ты товлыңүй овылтыт сав эрыг вәрвес.

Үринэква хөтал урыл мәнавн номуңкве эри. Няврамыт тыхөтал ваганыл те, тән ма-вит үргалаңкве патэгыт, товлыңүйит, үйхулыт ос ййвыт-лүпатт янытлаңкве патыяныл. Танти олупсаныл, пёс вәрмаяныл ваңкве патыяныл, сымың хөтпаг яныгмөгыт тах.

Л.Р. Мерова

Мәнщи нэ Татьяна Савельевна Хозяинова Саранпавылт яныгмас, тав щәгтым лавыс:

– Татем хөталың хөталакве! Ам алпыл үринэкват кәсаласанум, щәгтсум. Ты ялпыңхөтал аномн сака мұсты, касың тал музейн ёхталэгум, катыл пити вәрёв, няврамыт ёнгалтавет. Тыхөтал сав мир атхатас, ванэ хөтпанум кәсаласанум, аквьёт емас номтыл ёмыгтёв, потрамёв.

Ам Саранпавылтнлыл олэгум, тот тох ат мүйлысүв, ос оманув ты ялпың хөтал овылтыт мәнавн акваг лавсасыт, вөрн ялантасүв, үйришитн тәп тотыгласүв. Яныгхөтпат Най-Отыранув нупыл пөйккысыт, пуссын пустәгыл вос олэв, няврамыт сөтыңыщ вос яныгмөгыт.

Светлана РОМБАНДЕЕВА

Ф.М. Лельхова

Т.С. Хозяинова ос Л.А. Алфёрова

Хөт олмыгтэгы – тот та ёмас

Түя ёхтын пора махум щәгтым үрияныл кос, туп таи лёль, төва мāt махум блнэ пāvланыл яныг витн ёхталавет ос коланыл амаравет. Ань акв тамле пиыщмаң нак Оренбургский область Орск үст ёмтыс. Нина Сергеевна Магрычева та үст 1953 талт самын патыс ос ётыл Ханты-Мансийскан олмыгтас.

Тав Орск үст блме поратэ урыл лāвыс, тўяг Урал я яныг витэ магыс ўсхулыт витн мощщан амаралвёсыт кос, тонт махум автобусыл манос трамвайл минуңкве нэм-хотталь ат вёрмысыт. Эрнэ мән тән кёрлёнх хосыт яласасыт.

Ань тай такем пиыщмаң нак ёмтыс, махум пормас тал ос колтал хультсыт. Нина Сергеевна увщитэ ань та үст блы. Тав сāv тал школат математика нйврамытн ханищты. Ань нэ блнэ колэ урамт ўнлы, таимāгыс витн ат ёхталавес.

Нина Магрычева такви щёмьятэ урыл ос китыгласлум, тав таи лāвыс:

– Ам омагум-āтягум сас 1924 талт самын патсыг, тэн лāкква мāt блсыг ос Орск үст 1947 талт акван-хонтхатсыг. Омам Родькина Анастасия Архиповна Подмосковье пāлыл тув ёхтыс, āтям Пак Сергей (Дон-Гун корей наме) Приморский ёрныл.

Тэн кит āги ос нила пыг янмалтасыг. Мән аквёт блмувт пуссын юртыңыщ блсўв, яныгпāла хөтпа лāтың хўнтлысўв. Атяв сāv тал «МПС» заводты рўпитас, юн лāгыл маснут ёмцакв щёпитāлыс.

Туи сыс такви сыресыр овоцит, арбузыт, дынят янмалтас. Пыганэ омаңыл янытлым эруптаңкве ос матыр мащтырлаңкве ханищтасанэ. Мён увщимёнтыл омамн колсори

рўпата вāруңкв нётсумён.

Омав кёр лёңхыт щёпитым рўпитас, тувыл хонт блум порат матыр пормасыт вагонытн талт-туңкве ос элаль кетуңкве этэ-хоталэ эрсыт. Ёмас ос сāv рўпататэ магыс тав магылт бщнэ пбс, янытлан нэпакыт бньщис. Мән, нйврамыт, этипāлаг омав ляпан ўнтылматэв ос

мбйтыт хўнтлэв. Тав яныг хонтлан тāлыт блупсатэ урыл ос потыртāлыс. Тэтāl блнэныл порат лебеда лўптат тэлыгтым пāнт нйнь вāрсыт.

Омав тōрумн агтэ хөтпаг блыс, пўпколн ялантас ос юн кāсың тэнэв порат ос тувыл ёл-хуйнэтэ элы-пāлт пбйкщан лāтың лāвыс, пёрна пинныс. Нйнь эл-вущкасаңкве шар ат тартыс, тыи яныг карек блыс.

Руц тōрум ялпың хоталыт янытлым янмалтасўв. Мāньполь этпос вāt нупыл бвыл хөталэт тўяг ёмтнэ пораг ловиньтавес,

мән тонт ўйрищ хурияныл нйньныл вāрсўв ос лйгалāлсўв: «Жаворонкат, тыг тыламлэн! Нётнэ тўя тотэн!» Тамле тэлат пуссын щәгтым вāрсўв. Тувыл Рождество ос Пасха ялпың хоталыт мўйлысўв. Та кастыл омавн-āтявн мән йильпи маснутыл ёвтыглавесўв, мән шуниңыг хайтыгтасўв.

Мāнки омавн-āтявн ос матыр мўйлупса щёпитāлсўв, ань тыг мус мāнь-пора блупсав ёмас сымыл номилўв. Тэн мāнав номтың хөтпаг янмалтастэн. Кāсың нйврам такви номтэн хўлтыгтым эрнэ рўпатан ханищтахтас, пыгыт армият лусытасыт. Пуссын щёмьяңыг ёмтыт ос нйвраманыл, апганыл янмалтыяныл.

Нина Магрычева Ханты-Мансийскан 1984 талт олмыгтас. Тав пусмалтан вāрмалин ханищтахтаме юи-пāлт бвлэт махум пусмалтан колт рўпитас.

Мўсхалыг вāрнэ рўпататэ магыс губернатор пāлыл янытлан нэпакыл майвес. Ётыл юристыг ханищтахтас, ос 2014 талт предпринимательство тэлан патхатас. Уст тав «Хотэм» нампа гостиница ўнттыс, рўпаттāl блум хөтпат тот рўпата хонтсыт.

Хонтлам ветеран хөтпатн нёты ос сāvсыр касылыт нбх-патыглас. Мблалнув Нина Сергеевна «Шьём для наших» маснут юнтнэ колн ялантāкве патыс. Тав СВО мāt блнэ хум хөтпат магыс маснут юнтуңкве нёты.

Лүймāt блуңкве тавён сака мўсты, лāви, хөт олмыгтэгы – тот та ёмас.

Н.С. Магрычева маснут юнты

Н.С. Магрычева щёмьятэ

Тамара МЕРОВА

Ләтың вәнэ нъяврамыт ханищтас

И.Д. Енова пыге ёт

Ирина Дмитриевна Енова, Өпарищ наме Миляхова, 38 тәл нъяврамыт ханищтан хөтпаг Хальүс район Тэк пәвилт ос Ямал мәт рүпитас.

Мөлты тәл тав пенсиян патхатас ос Ханты-Мансийск үсн вәнтлас.

Такви рүпататэ урыл ханты нэ тох потыртас:

– Ам Салехард үст учитель-хөтпаг хурум тәл ханищтахтасум. 1985 тәлт Ямал мәт Овгорт пәвилн кәтвәсум, тот акв тәл воспитателиг рүпитасум, тувыл Ямгорт пәвилн вәнтласум.

Өвил школат учителяг тот рүпитасум ос ханты ләтңыл нъяврамыт ханищтасанум. Төнт заочный щирыл Тобольск үст педагогический институт әстласум. Диплом-нәпакыл хунь майвәсум, Ямгорт школа кұщаиг паттүвәсум. Та пәвилт ам 16 арыгкем тәл школа кұщаиг рүпитасум.

Ямал мәт өлнэ ханты

мәхум щәнэ ләтңаныл вәганыл. Ямгорт пәвил школан сәлың мәхум нъявраманыл ялантәгыт, ханты ләтңыл тән ёмащакв потыртәгыт. Ам рүпитамум порат рущ ләтың школат ущ ханищтасаныл. Ты әгирищит, пыгрищит ёт рүпитаңкве сака пұмащ өлыс.

2011 тәлт амки Тэк пәвлумн вәнтлысум, тот өс школан патхатасум, нъяврамыт ханты ләтңыл ханищтасанум. Пәвлувт өлнэ нъяврамыт щәнэ ләтың щар ат вәганыл, оманыл-әтяныл рущ ләтңыл юн потыртәгыт.

Тән ётаныл мөт щирыл рүпитаңкве әрыс, мөт учебник-нәпакыт әрсыт. Мән округувт ханты учёный мәхум акван-потыртахтуңкве хоса ат

вөрмысыт, хоты алфавит хосыт нъяврамыт щәнэ ләтңын ханищтаңкве әри.

Мән шурышкарский диалектыл хансым пәс учебник-нәпакыт щирыл рүпитасүв. Юи-өвил тәлыт школан лильпи нәпакыт кәтвәсыт. Ты учебникыт казымский диалектыл Евдокия Андреевна Нёмысова хассанэ. Ос ты элы-пәлт сәвсыр програмат, ханищтан нәпакыт мәнки хассанүв.

Ам рүпитамум порат өвил школан ялантан әгирищит-пыгрищит щәнэ

Мөлты тәл пәсныл пәвлувт лильпи школа рүпиты. Ты кол 20 тәл сыс үнттүвес. Мән ты кол сака хоса үрыслүв. Школа лильпи уласыл, пасаныл, компьютерыл, сәвсыр ищхйпың утыл ёвтвес. Таяныт кол-капай сәв тәл үнттүвес, ань мощца нъяврам тот ханищтахты.

Мөлты тәл 62 әгирищ, пыгрищ школан ялантасыт, ты тәл мощцанув. Ам нилыт классумт туп 8 нъяврам өлыс. Ань сәв мәхум Хальүсн вәнтләгыт манос мөт мән миныг-ләгыт.

Ханищтам нъявраманэ ёт

ләтңыл пұмщалахтасыт ос ханищтаңкве кәсәщасыт. Тән ётаныл мән ханты мөйтыт ловинь-тасүв, әмщит әмщисүв, сәвсыр ёнгилыл ёнгал-тасанүв, тох моляхнув ләтың тан торгамтасыт.

Тувыл тән яныгмәгыт, щәнэ ләтың ханищтаңкве аты таңхәгыт. Ань пәвлувт 5-11 классытн ялантан нъяврамыт Олеся Вячеславовна Хандыбина ханищтыянэ. Ты тәлныл щәнэ ләтың урокыл тот вәрвәсыт, ты элы-пәлт «факультатив» щирыл нъяврамыт тув ёхталасыт.

Амки өс Тэк пәвилныл өләгум, щәнэгум-әшагум тыгыл өлсбг. Ам яныгмамум порат кәсың классын 25 нъяврам ялантасыт, төнт мир сәв өлыс. Ос мән туп 8 класс мус ханищтавәсүв. 10 класс әстлаңкве Светлый пәвилн кәтыглавәсүв.

Ирина Дмитриевна ләвыс, тав мәнэ тагыл учитель-хөтпаг рүпитаңкве номсыс. Нъяврамыт тав сака әруптыянэ, таимәгсыл тасәвит тәл школат та рүпитас.

Людмила ТЕТКИНА

Владимир ос Софья Шесталовыг

В.И. Шесталов сәңквилты

Ты м̄ тав эруптастэ

Яныгпӧль этпос 28 хӧталӧт м̄ньщи хум Владимир Иванович Шесталов бӧлыс те, 60 тӧлэ тӧвлынув. Тынакт тав экватэ Софья Алексеевна Шесталова ӧт хӧнтхатыгласум, Владимир Иванович бӧвылтыт потрамасмӧн. Нӧн ань элалы нӧ потре ловиньтӧлӧн.

– Ойкам Владимир Иванович 1964 тӧлт Тюмень уст самын патыс. Ӧтӧт м̄ньщи поэт Юван Николаевич Шесталов, оматэ руц нӧ бӧлыс – Елизавета Владимировна. Тӧн Ленинград уст акван-хӧнтхатасыг, акван-минасыг, аги-пыг ян-малтасыг. Аринэ агитӧн Ленинград уст самын патыс.

Ӧтыл колтӧгланыл Тюмень уст олмыгтӧлыс, Юван Николаевич тот педагогический институт ханищтахтас. Володя пыгӧн самын патум тӧлт институтэ ӧстластэ, тувыл ювле, Ленинград уст, вӧнтлысыт, Володя тот яныгмас, школат ханищтахтас.

Юван Николаевич округн акваг ӧхталас,

Ханты-Мансийск уст бӧлыс, рупитас, тувыл тыт олнэ колыл майвес, ос тыг вӧнтлысыт. Володя Ханты-Мансийск уст педучилищат эргын отделеният ханищтахтуӧкве патыс. Тот тав сӧңквилтапыл сӧңквилтаӧкве ханищтахтас, м̄ньщи мир эрыгсов тӧныт ос эргыт ханищтас.

Педучилище ӧстламе юи-пӧлт Новосибирск уст минас, тот элалы ханищтахтуӧкве номсыс. Тав ӧтэ мӧн та уст ты акван-хӧнтхатасумӧн. Тувыл Петрозаводск уст минасамӧн, тот консерваторият ханищтахтуӧкве патсумӧн. Аквата торыг Санкт-Петербург уст олнэ А.И. Герцен намба университетт юил ялан-тым ханищтахтасмӧн.

Тувыл мӧн Ханты-Мансийск уст ӧхтисамӧн. Тыт Владимир Иванович центр Искусств колн рупитаӧкве патхатас, нӧврамыт ос м̄ньлат мӧхум сӧңквилтапыл тӧныт сӧңквилтаӧкве ханищтасанэ, акваг ӧт эргысыт.

Ӧлтетӧт потыртӧлыс, м̄ньщи хӧтпан, Василий Яркийн, сӧңквилтапыл вӧрвес, муйлуптавес. Та пӧсныл сӧңквилтапе акваг ӧт тотыгласэ, эрпыӧн ыц бӧнщистэ, тав ӧтэ выступайтас. Акваг лӧвсас, тав сома ялпыӧн сӧңквилтап – тав ӧтэ сӧв йильпи тӧн вӧрыс, «Сӧрни нӧй» намба симфонический сюита эрыг, «Нӧрӧйка» пьеса ос мӧт эргын тӧлат щӧпитас, хансыс.

Номилум, хунь ӧрнкол тӧныт сӧңквилтым унлыс манос ӧрнкол ляпат сӧлыт нупыл сунсым ӧмыгтас, номтэ татем ӧмас бӧлыс.

Тӧнт ам тав нуплэ суссум ос номсысум, тав сома м̄ньщи мӧхманэ халт яныгмас, пӧс йис бӧлупсаныл сымӧт бӧлы, эрганыл урыл акваг номсыс, тӧныт ханищтас ос вӧрыс, сӧңквилтас.

Владимир Иванович акваг ханищтахтас, сӧв рупитас, ущлахтуӧкве щар ат хӧсыс. Диссертация нӧпак хансыс, 2011 тӧлт искусствоведение кандидат намыл майвес. Иӧ сӧв эрнэ тӧлат вӧруӧкве номсыс кос, ос м̄нь таквс этпост 2014 тӧлт сыме илттыг агмыӧн ӧмтыс, лӧккарытн пусмалтаӧкве ат та вӧрму-вес.

Мӧн, м̄ньщи газета вӧрнэ хӧтпат, Владимир Иванович кӧстылӧв. Эргын-йиквнэ мӧхумн тав акваг ӧмас номтыл номылматыглӧлаве, тав вӧрум тӧланэ элалы то-тыяныл.

Светлана РОМБАНДЕЕВА

Лүймә сәрипос
(Северная заря)
№ 8 (1314), 25.04.2024
Соучредители
Дума, Правительство
ХМАО – Югры
Издатель
Департамент внутренней
политики
ХМАО – Югры

Редакция
ВРИО главного редактора –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-24-02
Заместитель главного редактора –
Кондина Г.Р.
Телефон (3467) 33-22-72
Ответственный секретарь –
Узель В.В.
Телефон (3467) 33-23-09

Адрес редакции и издателя:
628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52
E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru
Отпечатано:
ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, д. 14.

Индексы 04399, 54399
Тираж 1710 экз.
Заказ 1775
Цена свободная
Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения редакции.
Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной

службы по надзору
в сфере связи,
информационных
технологий и массовых
коммуникаций
по Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.
Свидетельство
о регистрации
ПИ №ТУ 72-00795
от 23 января 2013 г.

12+

Вероника Каргаполова

Нэт ййквёгыт

Пёслуңкве ханищтавет

Түя тотнэ товлыңуҗ янытлавес

Ань өлнэ йист махум түяг хунь тахмаёгыт, Атонт Уринэква хөтал та мүйлэгыт. Мән, соссa махум, тай акваг яныгпөль этпос сатыт хөталт янытлылүв. Ос округ миркол күщаит аква порат хүлтнэ нэпак пирмайтасыт, тот хансым олы – яныгпөль этпос титыт үщлахтын сатыт Уринэква хөтал вос мүйлаве.

Ань ты этпост Ханты-Мансийск үст хурум-хуйплов щислат Б. Лосев парк кант сав мир акваг-атхатыгласыт, сав районитныл ос үсытныл культура щирыл рүпитан махум ёхталасыт. Касың маңыл суссылтан, тыналан пормасыт ёт тотыгласыт, пёс йис өлупса урыл, пумыщ вәрмалит урыл потыртасыт.

Ускан карыс мятэт сцена вәрим олыс, тот махум эргысыт, ййквсыт. Ханты, маңыщи ос мот мир махум сав пәлыл ёхталасыт, нётнэ хорамыл юнтым маснутыл ёмыгтасыт. Ялпың хөтал овылтым порат сав агит ос нэт, няврамыт пуссын ййквим сценан ёмантасыт.

Молях ййквнэ тән суйтыс, агит товлыңуҗит хольт татем нётнэг ййквсыт. Ёхтум махум ос няврамыт тән нупыланыл сунсым ос ййквщласыт.

Тувыл стихыт хаснэ эква Мария Волдина

потыртаңкве вөввес, яныг эква мөйт мөйтыс, хумус пёс порат уринэква урыл ханты мөйт няврамытын мөйтвес. Тав ёхталам мирн элалё өлнэ посың хөтал лавыс. Пуссын акваёт пуңкпинсыт, ёмас өлупса пөйкщасыт. Ёхтум артистыт маңыщи ос ханты ләтңыл эргысыт, ййквсыт, сәңквилтапыл сәңквилтасыт.

«Хөтал» нампa Асугорский театр махум татем ёмас спектакль

Белоярский үсныл ёхталам нэкет

суссылтасыт, хумус хум сав нот-йис өлнэ ма тинсыс, сорумн патуңкве ат таңхыс, такви өлум мятэт нэтэ оссувластэ, хөт-ати яласым сөрни маң, щәлыголл маң ёхталас, ос тох олы, такви мятән ювле ёхтыс, тот экватэ таве үрим атымгы ёмтум. Тав ос тот та тысты, тот та лөньщи, насати элумхөлас нот тав ты мак ёмасыг өлнэтэ.

Ялпың хөталн округ күщай нэ Наталья Комарова ос тав ваңын хөтпатэ Елена Шумакова ёхталасбиг, тән мир янытластән, сав сымың ләтың лавсыг. Яныг күщай нэ няврамыт ёт хальн нётнэ тёрсәлмыт нэгыс. Лавёгыт, тамле порат эри матыр ёмас номт номыл-

матуңкве, тав ётыл сөль тэлагтах ёмты.

Ты түя Белгородский областил тотым няврамыт Уринэква хөтал мүйлын канын ос тотыглавёсыт, тән тот мот няврамыт ёт пөслысыт, үйрищ питит вәрсит, аканит төрныл пёрсыт, ёнгын кант сунсовыт ұлтта поргысыт, тыньщаң рёпыгтаңкве ханищтавёсыт.

Махум халт касың түя каснэ вәрмалё вәрыглаве. Тән уринэква хурил масхатэгыт ос мир элыпәлт суссылтахтэгыт, хотьют маснутэ сака нётнэг ос сөль уринэква хурипаг олы, таи нөх та паты.

Тох ань Ханты-Мансийск үст ДК «Октябрь» колт рүпитан маңыщи аги Люция Мерова тамле суп юнтыс. Тувыл ты маснутыл аква аги Каргаполова Вероника мастысаныл, маңыщи сагыл сагсаныл ос тав маснутэ магсыл овыл местал майвес.

Мот агит ос нэт ос сака нётнэ уринэкваг масхатым олыс, тән ёмас мүйлупсал майвёсыт, янытлавёсыт. О

Галина КОНДИНА